

Færre investeringer i folkeskolen siden 2001 trods flere elever

Folkeskoleinvesteringerne er ifølge de kommunale regnskaber faldet med 1,4 mia. kr. i perioden 2001 til 2008. I samme periode er antallet af elever steget med ca. 26.000. Faldet i folkeskoleinvesteringerne forklarer debatten om uhumske toiletter og dårligt indeklima, samt at kommunerne har folkeskolen øverst på sit barometer over områder med vedligeholdelsestærsløb.

af chefanalytiker **Martin Madsen**

16. december 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Folkeskoleinvesteringerne er ifølge de kommunale regnskaber faldet med 1,44 mia. kr. i perioden 2001 til 2008. Medregnes budgettal for 2009 er faldet 1,39 mia. kr. til 2009.
- Antallet af folkeskoleelever er steget med ca. 26.000 personer fra 2001 til 2008.
- Investeringerne pr. elev er således faldet fra 7.600 kr. i 2001 til 4.900 kr. i 2008, svarende til et fald på 37 procent.
- Dårligt indeklima er et stort problem på landets folkeskoler. Siden april 2007 har Arbejdstilsynet besøgt næsten 1300 skoler og konstateret problemer med indeklimaet på hver femte. Det går ud over indlæringen, viser undersøgelser af DTU.
- Kommunerne har folkeskoleområdet øverst på deres barometer for områder med massiv vedligeholdelsestærsløb.

Kontakt

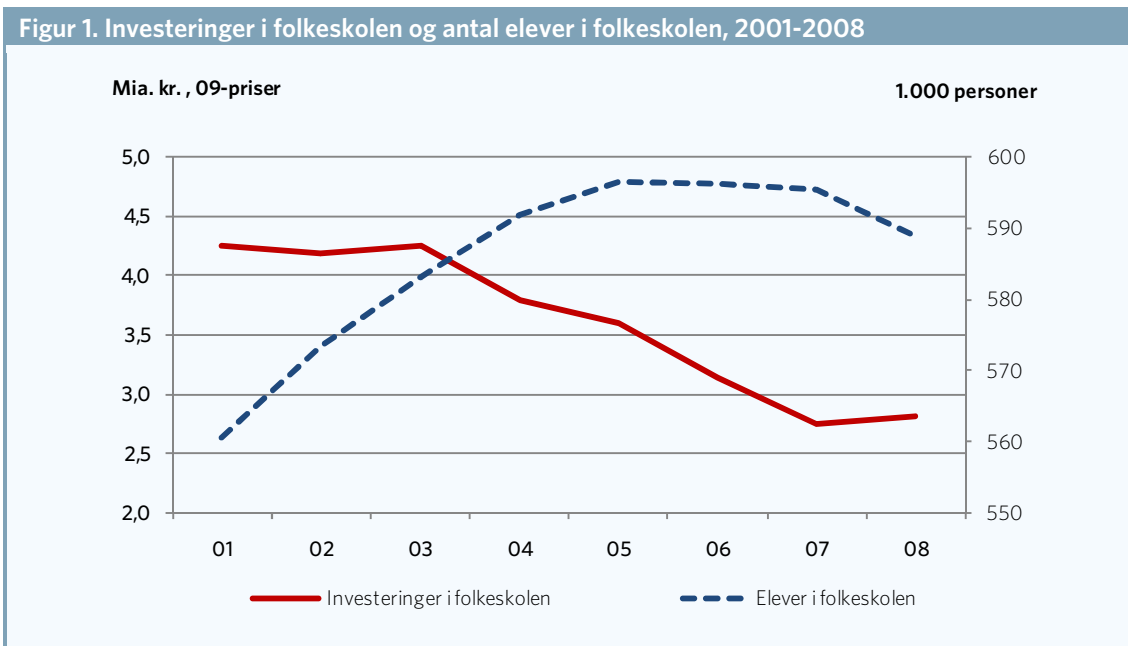
Chefanalytiker
Martin Madsen
Tlf. 33 55 77 18
Mobil 20 95 64 05
mm@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Udviklingen i folkeskoleinvesteringer og elevantal i perioden 2001-2008

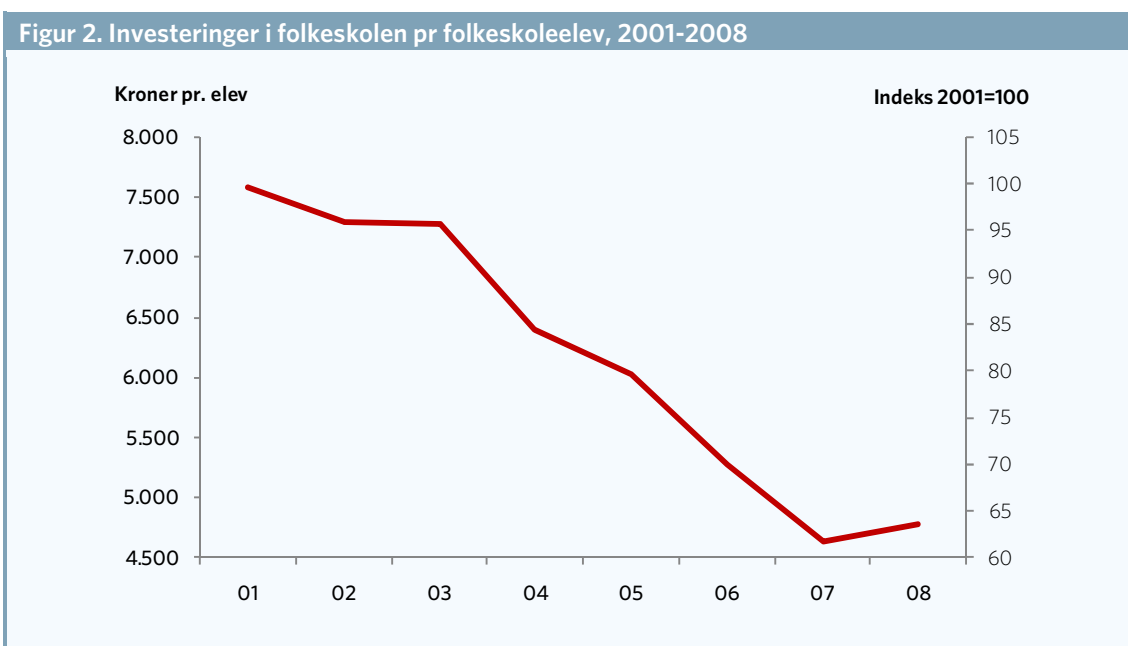
De offentlige investeringer i folkeskolen er ifølge de kommunale regnskaber faldet fra 4,25 mia. kr. i 2001 til 2,81 mia. kr. i 2008 målt i 2009-priser. Det svarer til et fald i folkeskoleinvesteringerne på 1,44 mia. kr. fra 2001 til 2008. I det kommunale budgetter for 2009 er der lagt op til at investeringerne i folkeskolen stiger til 2,87 mia. kr., dvs. et løft på 0,05 mia. kr.

Som det fremgår af figur 1, er faldet sket samtidigt med, at antallet af folkeskoleelever er steget med ca. 38.000 personer i perioden 2001-2009.

Kilde: AE pba. af Danmarks Statistik kommunale regnskaber og Undervisningsministeriet.

Investeringerne pr. elev er således faldet fra 7.600 kr. i 2001 til 4.900 kr. i 2008, svarende til et fald på 37 procent. Det fremgår af figur 2.

Kilde: AE pba. af Danmarks Statistik og Undervisningsministeriet.

Uhumske toiletter og dårligt indeklima

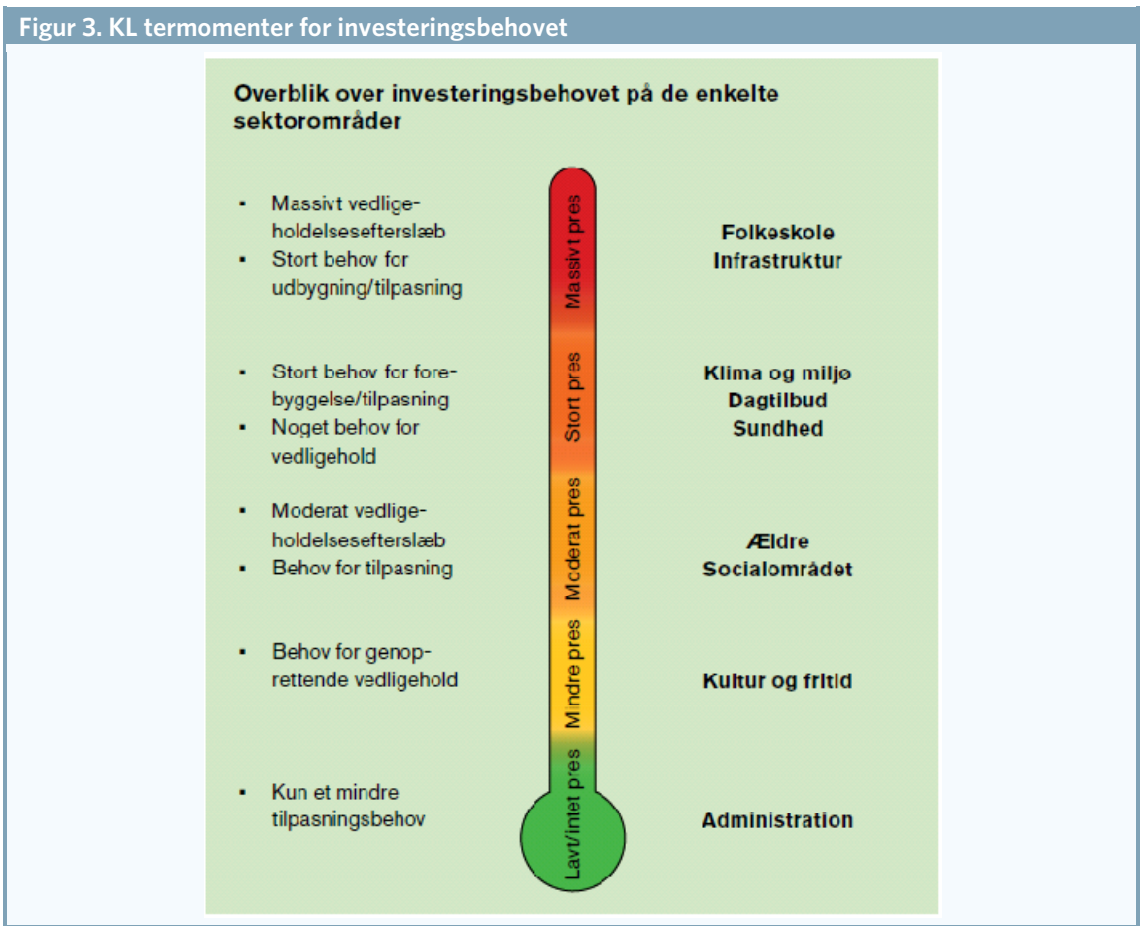
I Finansloven fra 2009 afsatte regeringen 50 mio. kr. årligt i 2009 og i 2010, så kommunerne kan re-
 novere nedslidte toiletter på deres skoler. Af selve aftaleteksten fra 2009 fremgår det dog på side 17,
 at der ikke var tale om nye penge, men at pengene skal findes inden for de allerede eksisterende ram-
 mer, således at "puljen udmøntes i 2009 og 2010 og prioriteres inden for rammerne af den del af kvali-
 tetsfonden, der endnu ikke er udmøntet".

Men de uhumske toiletter var kun et symbol på nedslidningen. Dårligt indeklima er ligeledes et stort
 problem på landets folkeskoler. Siden april 2007 har Arbejdstilsynet besøgt næsten 1300 skoler og
 konstateret problemer med indeklimaet på hver femte. Det går ud over indlæringen, viser undersøgel-
 ser af DTU.

KL vurderer, at folkeskolen har det største investeringsbehov

KL har i maj 2009 taget temperaturen på diverse kommunale områder. KL-termometret viser, at der
 især på folkeskoleområdet er et massivt investeringsbehov set i forhold til det nuværende investe-
 ringsniveau. Det viser figur 3. Presset på folkeskoleområdet tilskrives i KLs investeringsplan bl.a., at
 "vedligeholdelsesbudgettet i en del år har været for lavt".

KL vurderer, at investeringsbehovet for folkeskoleområdet er på 5 mia. kr. årligt frem til 2013. I 2008
 blev der ifølge de kommunale regnskaber investeret 2,8 mia. kr. Der er således behov for en fordobling
 af investeringsrammen i 4 år.

Kilde: KL (maj 2009), Fundament for fremtiden - Kommunernes plan for løft af de fysiske rammer for velfærd side 9.

Hvorfor mener Finansministeren, at folkeskoleinvesteringerne er øget?

Når finansministeren bliver spurgt om folkeskoleinvesteringer lyder svaret altid, at det som gennemsnit i perioden 2002-2008 er steget i forhold til perioden 1993-2001. Det fremgår bl.a. af svar til uddannelsesudvalget den 27. oktober 2009, svar til uddannelsesudvalget på spørgsmål nr. 243 den 13. juni 2008 og af Børsen den 10. november 2009 med overskriften "Nedskæringer på skoler er en myte".

Det er korrekt, at målt på gennemsnit over de to perioder er investeringerne højere, men ser man på udviklingen fra år til år, kan man konkludere, at det højere gennemsnitlige investeringsniveau skyldes, at den opbygning af folkeskolen, der var frem mod 2001 ikke fuldt ud er blevet udhulet under VK-regeringen, hvorfor gennemsnittet ligger højere.

Finansministeren bør forholde sig til udviklingen i de kommunale regnskaber siden 2001, hvor der har været et fald på 37 procent i folkeskoleinvesteringerne pr. folkeskoleelev, samt Arbejdstilsynets og KLS vurderinger. Finansministeren benytter ikke de kommunale regnskaber til at svare på, hvordan udviklingen er på folkeskoleområdet, men i stedet ses på Nationalregnskabets kategori "Folkeskole og lignende", som også inkluderer private skoler og moms.

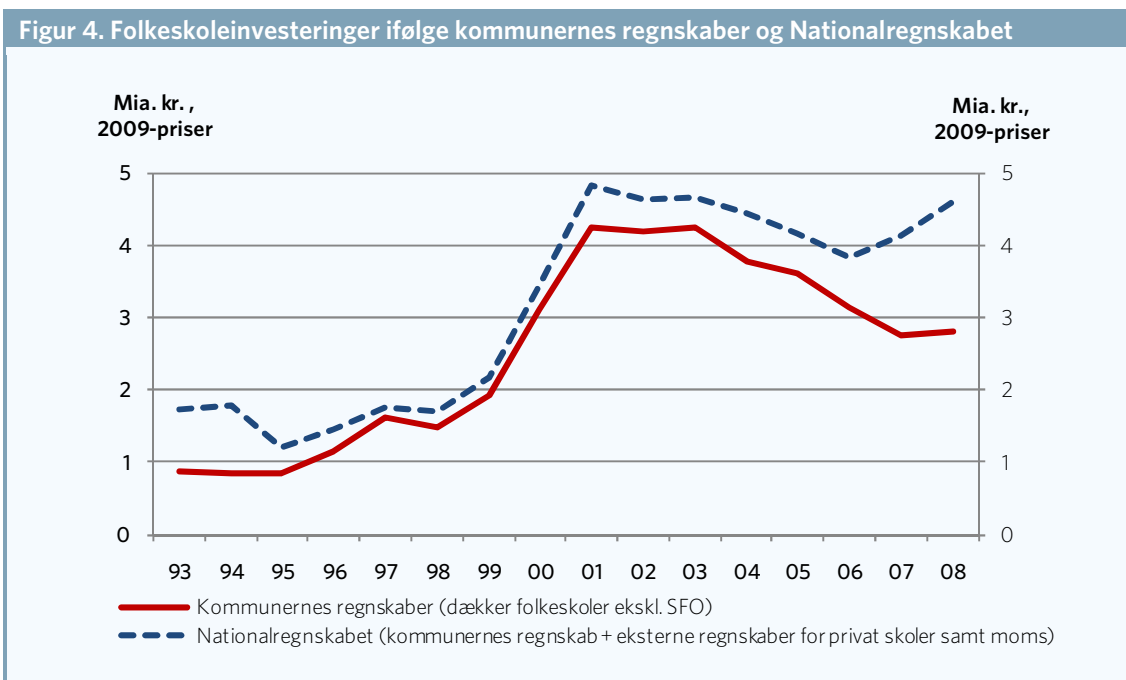
I 2008 udgør private skoler knap 25 procent af de samlede nyinvesteringer på "Folkeskole og lignende", hvilket mudrer billedet af, hvordan det går med folkeskoleområdet isoleret set. Af tabel 1 fremgår det, at i 2008 udgør private skoler 1,1 mia. kr. ud af de samlede nyinvesteringer på "Folkeskole og lignende" på 4,5 mia. kr.

Tabel 1. Hvad dækker "folkeskole og lignende" over ifølge Nationalregnskabet	
	Mia. kr. i 2008
Folkeskoler (Kilde: kommunale regnskaber)	2.769
Privat skoler (Kilde: eksterne regnskaber)	1.107
Moms (Kilde: Velfærdsministeriet)	606
Andet	45
I alt	4.527

Kilde: Nationalregnskabet.

Da privat skoler og moms indgår i nationalregnskabets opgørelse af investeringer i "Folkeskole og lignende" betyder det, at niveauet her ligger højere end niveauet, der fremgår af de kommunale regnskaber, som kun opgør investeringer i folkeskolen. Indregningen af moms giver anledning til en niveauforskel, mens indregning af de private skoler i Nationalregnskabet er årsagen til, at de to kurver kan udvikle sig forskelligt.

Figur 4 viser udviklingen i de to opgørelser af folkeskoleinvesteringerne fra 1993 til 2008. Efter en kraftig stigning fra især 1995 til 2001 er investeringsniveauet faldet frem til 2006 eller 2007 afhængig af om privat skoler medregnes eller ej.

Anm.: Folkeskoleinvesteringerne ifølge kommunernes regnskaber dækker anlægskonto og funktion 3.22.01 til 3.22.17 ekskl. 3.22.05. I Nationalregnskabet er der i den funktionelle og realøkonomiske krydsfordeling en opgørelse af nyinvesteringer i "Folkeskole og lignende".
 Kilde: AE pba. Danmarks Statistiks kommunale regnskaber, Nationalregnskabet og ADAM.